

Z NAMI NA POT

Roman Tratar

U kraljestvu kozorogov

Kriški podi

Kriški podi z
mogočnim Razorjem
Foto: Tomaž Marolt

V osrčju Julijskih Alp nad dolino Zadnjice, na višini dva tisoč metrov, je visokogorska kraška krnica Kriški podi. Obdana je z vencem visokih vrhov, ki ji dajejo izjemno gorsko kuliso, njen podast apnenčasti svet krasijo ledeniška jezera. V tej visokogorski, botanično bogati oazi miru so domovanje našli gamsi, a so jih povečini že pred leti zamenjali kozorogi, ki zdaj delajo družbo svizcem. Kriški podi so v prvem varstvenem redu Triglavskega narodnega parka, hkrati pa so pomembno križišče planinskih poti. Dostopi na Kriške pode so razmeroma dolgi, naporne ture nam olajša obisk Pogačnikovega doma, ki stoji na južnem robu planote. Kot edina visokogorska koč v tem koncu ponuja odlično izhodišče za večdnevna planinska doživetja.

Gorniški raj

Planotast svet Kriških podov kot stražarji obdajajo vrhovi precej dostopnih gora, ki planincu ponujajo raznovrsten izbor tur. Na zahodu se bohotita Planja, 2453 m, in Razor, 2601 m, na severu nekoliko manj izrazita Kriški rob, 2382 m, in Križ, 2410 m, na vzhodni strani si od severa proti jugu sledijo Steinar, 2501 m, Bovški Gamsovec, 2392 m, in Pihavec, 2419 m, ki skupaj s Šplevto, 2224 m, pode oklepajo na jugovzhodu. S Kriških podov se le na jugozahod odpira pogled v dolino, proti Zadnjici in Trenti. Z naštetih vrhov se nam ponuja izjemen razgled na celotne Julijske Alpe, a prednjači pogled proti Triglavu in njegovi mogočni Severni steni.

Izmed venca gora le na Kriški rob in Šplevto (imenujano tudi Indijanec) ne vodi nobena označena pot. Na vse ostale se lahko povzpne bodisi od Pogačnikovega doma ali iz dolin, od koder vodijo štirje pristopi na Kriške pode.

Najdaljši, sedemurni pristop k Pogačnikovemu domu vodi z Vršiča čez južno pobočje Prisojnika, med turo pa sta s Sedla Planja, 2349 m, dosegljiva Planja v pol ure in Razor v eni. Pot je zelo zahtevna, v zgodnjem poletju pa pogosto prečkamo več snežišč. Za pristop na vrh Razorja potrebujemo plezalni pas in samovarovalni komplet. Dostop iz Krnice čez Kriško steno je krajši, a strmejši in tehnično morda zahtevnejši. Z roba Kriške stene nam pred sestopom na pode obisk Križa ne vzame veliko dodatnega časa in energije.

Če za izhodišče izberemo dolino Vrata, na Kriške pode lahko pridemo po več poteh. Daljša pot mimo Bivaka IV na Rušju se prej opisanemu pristopu čez Kriško steno priključi malo pred Križem, do Pogačnikovega doma pa skupaj potrebujemo štiri ure in pol. Običajni pristop iz Vrat vodi skozi Sovatno, za kar potrebujemo štiri ure, med turo lahko z Dovških vrat, 2180 m, v uri in pol pridemo

*Kozorogi so kralji
Kriških podov.*

Foto: Sebastjan Reven

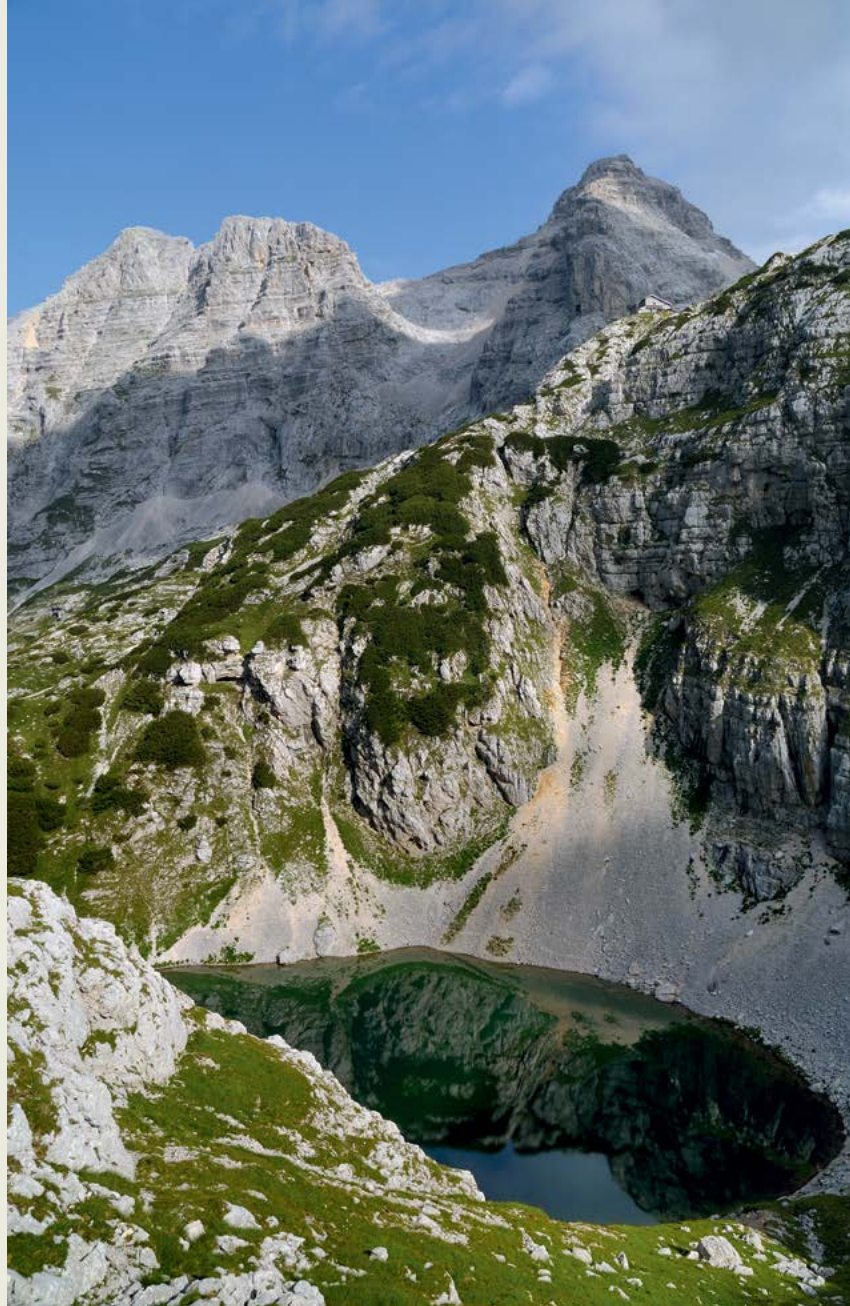

na Stenar (desno) in v eni uri na Bovški Gamsovec (levo). Če je pot na Stenar z izjemo možnih snežišč v zgodnjem poletju dokaj nezahtevna, je pristop na Bovški Gamsovec predvsem v vršnem delu zelo zahteven. Preplezamo ga tudi v tretji, morda najlepši možnosti pristopa, ki vodi iz Vrat čez preval Luknjo, 1758 m, s sestopom na Dovška vrata. Za to pot potrebujemo pet ur in pol. Nedaleč s poti skozi Sovatno oziroma ob poti proti Luknji nam na višini 1430 metrov zatočišče nudi Bivak pod Luknjo, ki ga oskrbuje Planinsko društvo Mojstrana in ima šest zasilnih ležišč, vendar je v poletni sezoni zaprt. Četrto, verjetno najpomembnejše izhodišče je v Zadnjici, od koder je k Pogačnikovemu domu speljana tovorna žičnica. Po dolini Belega potoka in mimo Spodnjega Kriškega jezera pa je do Pogačnikovega doma speljana udobna mulatjera; za pot porabimo štiri ure. Iz Zadnjice lahko na Kriške pode v šestih urah pridemo čez Luknjo in Bovški Gamsovec. S te poti je sicer po brezpotju dosegljiv tudi Pihavec, na katerega vodi markirana pot od Pogačnikovega doma. Ta je zaradi večjega skalnega podora že nekaj let zaprta. Pogačnikov dom ima torej več hišnih gora, vse pa so s Kriških podov dosegljive v dveh urah ali manj. Med drugimi cilji sta od kočje še najbolj oddaljena Dolkova špica, 2591 m, in Škrlatica, 2740 m, do katere potrebujemo skoraj pet ur.

Kriška jezera

Največja znamenitost Kriških podov so ledeniška jezera, ki so tako kot vseh štirinajst slovenskih visokogorskih jezer pravi biser narave. Na večini zemljevidov so vrisana le tri, že med planinarjenjem pa lahko opazimo štiri. Stara so le tisočletja in so naša najčistejša jezera. Ležijo na apnenčasti podlagi, kjer dotokov in odtokov vode praktično ni. Voda iz njih ponikne v podzemne kraške razpoke ter v jame in brezna. Sedimenti, ki se sicer zelo počasi in neopazno usedajo na dno, bodo nekoč zapolnili jezerske kotanje in so najboljši arhiv nenehnih naravnih sprememb, a tudi prisotnosti človeka.

Da je kopanje v jezerih prepovedano, verjetno ni treba ponavljati, zavedati se moramo, da že z nedolžno osvežitvijo nog v hladni jezerski kopeli rušimo krhko ravnovesje rastlinskega in živalskega sveta. Na površini jezera so alge, na dnu majhni hrošči. V više ležečih jezerih je vodne vegetacije in favne precej manj, rib pa v Kriških jezerih ni. Na obali Spodnjega jezera je nekaj razvitejših vodnih rastlin. Spodnje Kriško jezero je največje in leži na nadmorski višini približno 1880 metrov. Je ovalne oblike, dolgo 140 metrov in široko 100 metrov. Dno jezera približno na njegovi sredini doseže največjo globino 8,5 metra. Leži ob planinski poti iz Zadnjice k Pogačnikovemu domu, zato so planinci pogosti obiskovalci južne travnate obale. Zahodno in severno se v jezero spuščajo melišča, vzhodno pa se dviga strma kamnita stena izpod Pihavca.

Srednje Kriško jezero leži v kotanji severno pod Pogačnikovim domom na nadmorski višini 1939 metrov. Jezero je približno okrogle oblike, premera 60 metrov in z največjo globino 6,5 metra. Od kočje do jezera vodi strma, neoznačena, a dobro vidna steza. Na obali leži drobir melišč.

Spodnje Kriško jezero in Planja ter Razor (desno) v ozadju
Foto: Oton Naglost

Pogačnikov dom

Pogačnikov dom na Kriških podih stoji na spodnjem robu Kriških podov, na vzpetini Griva. Planinsko društvo Radovljica ga je začelo graditi leta 1948, odprt je bil 7. oktobra 1951. Imenuje se po takratnem podpredsedniku Planinske zveze Slovenije Jožetu Pogačniku, načelniku gospodarske komisije in pobudniku gradnje doma, ki se je smrtno ponesrečil v Mlinarici na poti k otvoritvi doma. Leta 1983 so iz Zadnjice do doma zgradili tovorno žičnico, v zadnjih letih pa je kočja deležna številnih obnov in izboljšav.

Dom obratuje od konca junija do zadnje nedelje v septembru. V gostinskem prostoru je 45 sedišč, v sobah, na skupnih ležiščih in v sosednji zimski sobi je skupaj približno 80 ležišč, ki so v sezoni pogosto zasedena.

*Kriški podi nad dolino Zadnjica
Foto: Shutterstock*

*Megla pod Stenarjem iz doline Vrata
"prodira" na Kriške pode.
Foto: Oton Naglost*

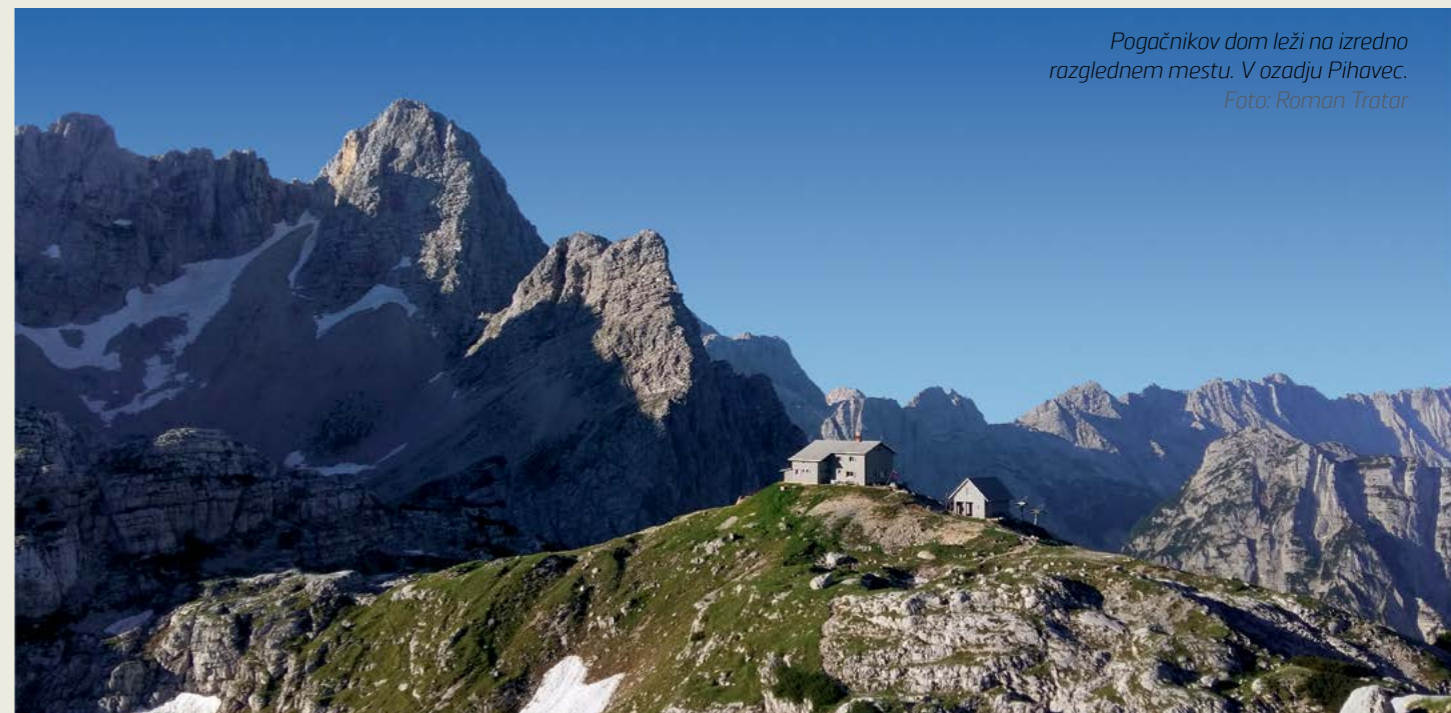

*Križ in Stenarska vratca
Foto: Franci Horvat*

*Pogačnikov dom leži na izredno
razglednem mestu. V ozadju Pihavec.
Foto: Roman Tratar*

Razgled z Weissmiesa na skupino Mischabel,
ki kraljuje nad dolino Saas (Saastal).
Od leve: Alphubel, 4208 m, Täschhorn, 4490 m,
Dom, 4545 m, Lenzspitze, 4294 m, Nadelhorn, 4327 m.
Foto: Shutterstock

Zgornje Kriško jezero je najvišje ležeče jezero v Sloveniji z gladino na nadmorski višini približno 2154 metrov. Jezero je kvadrataste oblike z 80 metrov dolgo stranico. Na zahodu se v jezero spuščajo melišča s Kriškega roba, na severu melišča s Križa, na jugu in vzhodu pa ga zapira skalna pregrada. Jezero, ki je zaradi visoke nadmorske in senčne lege pod snegom dolgo v poletje, lahko obiščemo po neoznačeni poti, ki se odcepi s poti s Pogačnikovega doma proti Križu, obide jezero in se strmo vzpne nazaj na označeno pot le malo pred Bovškimi vrati. Iz Zgornjega Kriškega jezera je napeljan vodovod za Pogačnikov dom.

Četrto Kriško jezero je najmanjše in leži na nadmorski višini približno 1970 metrov severovzhodno nad Srednjim Kriškim jezerom. Jezero je podolgovate oblike, dolžine 60 metrov in širine 30 metrov. Obala jezera je kamniti drobir melišč. Od vseh štirih Kriških jezer se četrto izpod snežne odeje prikaže najpozneje, pogosto tudi vse poletje ostane prekrito s snegom in podoba jezera dobi šele jeseni. Do četrtega Kriškega jezera ne vodijo poti, pogosto ga ne bomo našli niti na zemljevidih. Najpreprostejši dostop je iz smeri Srednjega Kriškega jezera. ●

Pogačnikov dom in Razor

Foto: Luka Ovčar

Življenje oskrbnice ali "Za vse sem sama"

Pri obisku Pogačnikovega doma vas bo oskrbela in vam postregla mlada utečena ekipa, ki v podobni sestavi deluje že tretjo sezono zapored.

"Trudimo se, da si vsakdo lahko izbere nekaj z jedilnega lista. Torej, da je vedno na voljo nekaj veganskega, nekaj z mesom in kakšna dobra sladica. Pri zadnji skušamo vsako leto uvesti tudi kaj novega, drugačnega od štrudla – npr. pijano nevesto ali jabolčni drobljenec (*apple crumble*). Zraven pa sodi tudi domači kruh, ki ga skrbno in vztrajno pečemo sami.

Dela ne zmanjka, od jutra do večera strežemo, kuhamo jedi, pospravljamo sobe in jedilnico ter skrbimo, da sta kočica in njena okolica čisti in urejeni. Ko je slabše vreme ali med tednom, ko je planincev manj, se nekoliko odpočijemo od dela. To stori vsakdo na svoj način – nekdo zadrema v kotu ob mizi, fantje radi sekajo drva (z užitek tudi cel dan), dekleta rada pletemo, pečemo piškote, s katerimi se vsi skupaj sladkamo ob skodelici dobre kave, ki jo v miru spijemo zunaj pred kočico. Če je čas, lahko skočimo tudi na kakšen vrh. Vsak po svoje; nekdo gre vedno na isti vrh, drugi izbere sprehod v okolici kočice, bližnja brezpotja, nekateri pa odvečno energijo porabijo z zelo hitrim tempom hoje ali celo s tekom do cilja. Glavno je, da s tem vsi dobimo nov zagon za delo. Začetek delovnika je že ob 5.30, ko prvi vstane (dodobra ga zbudi nošnja pepela iz štedilnika na prosto, ko ga jutranji vetrič dodobra prepriha) in začne pripravo zajtrkov.

V kuhinji je že zjutraj obvezna glasba. Včasih si izberemo kakšen CD, včasih pa je to Val 202, ki nas obvešča o dogajanju po svetu in zabava z različnimi oddajami. Glasba je včasih tudi malo bolj glasna, takrat je v kuhinji cel žur. Zvečer, ko vse postorimo, pa radi sestankujemo ob pivu.

Lani smo se veselili četrtkov, ko je bila dostava. Veliko je dela, veliko hrane moramo znesti v kočico, a vseeno smo veseli tega, kar dobimo. Še posebej smo veseli, ko nam na društvu kdo podari kakšno veliko bučo ali lepo domačo solato. Radi si namreč skuhamo tudi kakšno dobro kosilo, da ne živimo vse poletje od planinskih enolončnic. Veselimo se tudi novih stvari za popestritev kočice ali obnovitev inventarja (na primer namizne prte, nove zavese, koše za smeti, kakšno novo posodo ...). Lani smo obnovili jedilnico, letos pa se obeta prenova skupnih ležišč. Velik dosežek sta tudi obnova sončnih celic in postavitve vetrnice, ki nam proizvedejo več električne energije. Tako bomo letos dobili pomivalni stroj, ki nam bo bistveno olajšal delo.

Vedno smo veseli obiska domačih in prijateljev. Še bolj pa smo zadovoljni, ko je kočica polna planincev, ko kočica zaživi in se čuti planinski vrvež. Večeri, ko v polni jedilnici kdo zaigra na kitaro, ostali pa pojejo, nam dajejo še enkrat več energije, kot smo je v tistem dnevu med delom porabili."

Maša Stanič, vodja oskrbniške ekipe Pogačnikovega doma na Kriških podih

Bovški Gamsovec, 2394 m

Julijske Alpe

Je eden najbolj razglednih vrhov, ki s strmimi stenami razmejuje dolino Vrat od Kriških podov in se ponaša z vsemi odlikami visokogorja. Stoji južno od Stenarja, z zobatim grebenom se navezuje na Pihavec. Na vrh vodita dva zahtevna pristopa, ki se združita na vršnem grebenu. Bovški Gamsovec slovi tudi kot dom bogatega rastlinskega in živalskega sveta.

Zahtevnost: Zelo zahtevna označena pot. Na vršnem grebenu je v mokrem potrebna pazljivost zaradi možnosti zdrsa. Tura zahteva dobro fizično

Pihavec (desno) in Bovški Gamsovec Foto: Roman Tratar

pripravljenost, neizkušenim priporočamo samovarovanje ali spremstvo gorskega vodnika.

Oprema: Običajna oprema za visokogorje, čelada, plezalni pas in samovarovalni komplet.

Višinska razlika: 1500 m

Izhodišče: Aljažev dom v Vratih, 1015 m. Iz osrednje Slovenije se pripeljemo po gorenjski avtocesti, ki jo zapustimo na izvozu za Kranjsko Goro, pred Mojstrano zavijemo levo in se skozi vas in mimo Slovenskega planinskega muzeja pripeljemo do večjega parkirišča

pred zapornico.

WGS84: N 46,409134°, E 13,843257°

Koči: Aljažev dom v Vratih, 1015 m, telefon 051 665 738, spletna stran www.pddovje-mojstrana.si; Pogačnikov dom na Kriških podih, 2050 m, telefon 051 221 319, e-pošta dompogacnik@gmail.com, spletna stran www.pdradovljica.si/pogacnikov-dom/.

Časi: Izhodišče–preval Luknja 2.30 h
Preval Luknja–Bovški Gamsovec 2 h
Bovški Gamsovec–Kriški podi 1.30 h
Skupaj 6 h

Sezona: Kopna sezona

Vodnik: Roman Tratar: *Julijske Alpe, osrednji del*. Planinska založba, 2019.

Zemljevida: Triglav, PZS, 1: 25.000, *Julijske Alpe*, Sidarta, 1: 50.000.

Vzpon: Od Aljaževega doma krenemo mimo spomenika žrtvam gora na prejšnjem odcepu pota do izvira Triglavске Bistrice (levo odcepu pota čez Prag na Triglav). Nadaljujemo zložno navzgor in med redkim grmovjem pridobivamo višino. Tik preden zapustimo poraščen svet, se desno odcepi steza k Bivaku pod Luknjo. Nadaljujemo naprej na

Križ, 2410 m

Julijske Alpe

Manj izrazit, a vseeno visok vrh z grebeni v obliki križa stoji severovzhodno nad Kriškimi podi in južno od podov nad bivakom Na Rušju. Čez Stenarska vratca, kjer pot ni več vzdrževana, se navezuje na sosednji Stenar, čez Bovška vratca pa na Kriški rob. Tam se združijo več dolgih pristopov, do vrha pa vodi sorazmerno nezahtevna

Na vrhu Križa s pogledom na Dolkovo špico, Škrlatico in Rokav Foto: Franci Horvat

pot. Križ je ena izmed hišnih gora Pogačnikovega doma, ki se ponaša z razkošnim razgledom predvsem na Severno steno Triglava.

Zahtevnost: Zelo zahtevna označena pot

Oprema: Običajna oprema za visokogorje, čelada, plezalni pas in samovarovalni komplet.

Višinska razlika: 1400 m

Izhodišče: Krnica, 1113 m. Iz osrednje Slovenije se pripeljemo po gorenjski avtocesti, ki jo zapustimo na izvozu za Kranjsko Goro. V naselju zavijemo levo, sledimo oznakam za prelaz Vršič in parkiramo na severnem delu jezera Jasna (1 h 30 min) ali pod tretjim ovinom vršiške ceste (45 min).

WGS84: N 46,444593°, E 13,774667°

Koči: Koča v Krnici, 1113 m, telefona 040 457 948, 041 783 007; Pogačnikov dom na Kriških podih, 2050 m, telefon 051 221 319, e-pošta dompogacnik@gmail.com, spletna stran www.pdradovljica.si/pogacnikov-dom/.

Časi: Vršiška cesta–Krnica 45 min.

Krnica–V kotu 2.30 h

V kotu–Križ 1.30 h

Križ–Kriški podi 1.15 h

Skupaj 6 h

Sezona: Kopna sezona

Vodnik: Roman Tratar: *Julijske Alpe, osrednji del*. Planinska založba, 2019.

Zemljevida: Triglav, PZS, 1: 25.000, *Julijske Alpe*, Sidarta, 1: 50.000.

Vzpon: Pod tretjo serpentino vršiške ceste se spustimo po makadamski cesti do manjše čistine, od koder nas smerokaz povede vzhodno čez potok Pišnico in čez planino V Klinu. Malo za spomenikom žrtvam gora se z makadamske ceste v Krnico markirana pot odcepi desno v gozd. Po udobni gozdni poti pridemo do Koče v Krnici, 1113 m. Od kočje vzpon proti Kriški steni začnemo po gozdni poti za kočjo. Sprva bolj zložno, nato vse strmeje, mimo studenca po levi in skozi ruševje se vzpnemo na prostrana prodišča krnice V Kotu pod Kriško steno. Z ravnega dna krnice čez melišča južno vstopimo

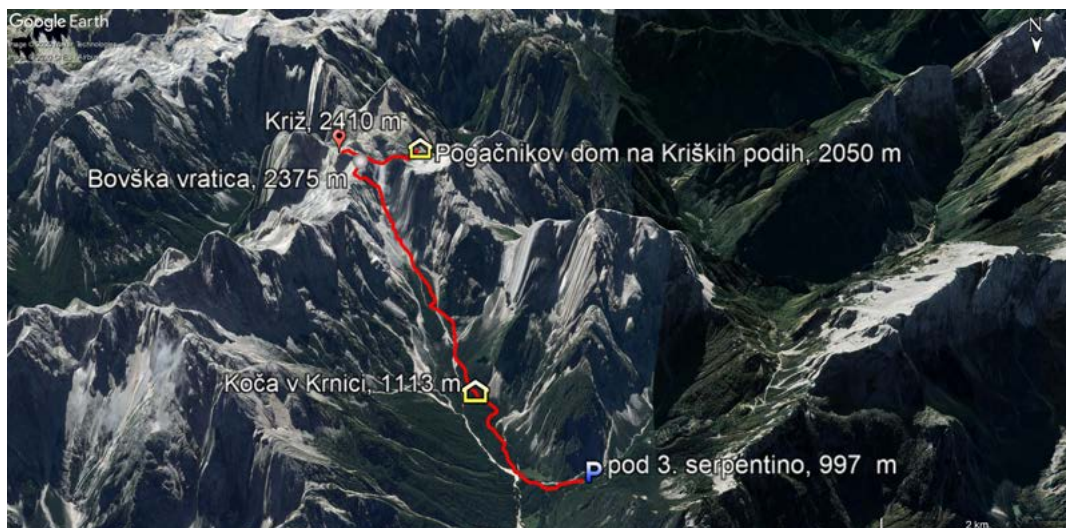

melišča, ki jih premagamo v strmem vzpenjanju vse do desnega roba Triglavske stene na levi in vznožja ostecnja Bovškega Gamsovca na desni. Melišče se zoži v žleb, skozi katerega se povzpemo na preval Luknja, 1758 m. Tu se nam odpre pogled na trentarsko stran v dolino Zadnjice, na Kanjavec in Zadnjiški Ozebnik. Na razpotju (levo zavarovana pot čez Plemenice, naravnost Zadnjica in Dolič) se desno, proti Bovškemu Gamsovcu, odcepi dobro

uhojena označena pot čez pašnike in se dviguje čez posamezne skalne pragove. Tu je postanek z razgledom na Severno triglavsko steno skorajda obvezen. Po desni obidemo lepo krnico, ki jo oklepa greben med Pihavcem in Gamsovcem. Čez travnati hrbet vstopimo v izpostavljen zavarovan del poti, ki je drzno speljana nad prepadno globeljo doline Vrat. Zahteven vzpon z zanimivim plezanjem nas hitro pripelje na vrh.

Sestop: Le nekaj metrov od vrha na razpotju obeh pristopov sestopamo naravnost po grebenu, ki se mu po zavarovani poti skozi tesen kamin in police umikamo na zahodno stran. Pot je izpostavljena, visoko nad Spodnjim Kriškim jezerom. Čez skalne pragove se vrnemo na greben in po grušču pridemo na preval Dovška vrata, 2180 m. Od tam v levo čez pode v zložnem sestopu pridemo do cilja, k Pogačnikovemu domu.

Roman Tratar

v stene. V zgodnjem poletju nam lahko pri vstopu v steno ponagaja snežišče. Drzno speljana zavarovana pot se strmo vije proti levi in skozi ozke prehode hitro pridobivamo višino, pozornost pa namenimo zanesljivosti varoval in drobirju na skalnih policah. Više se pot zasuče proti desni, izplezamo na rob Kriške stene, kjer si zaslužno

privoščimo oddih. Po nekaj metrih se desno priključimo poti s Kriških podov proti Dolkovi špici in Škrlatici ter dosežemo Bovška vratica, 2375 m. Tu je razpotje, s katerega se levo odcepi pot na Križ. Petnajstminutni grebenški vzpon na vrh popestri prehod čez razklan balvan, z vrha smo deležni prostranega razgleda. Pot naprej po

grebenu proti Stenarskim vratcem ni več vzdrževana in je zaprta.

Sestop: Na Bovška vratica se vrnemo po poti vzpona, zavijemo levo in prečimo strma pobočja Kriškega roba visoko nad Zgornjim Kriškim jezerom, nato pa se spustimo južno vse do vznožja vzpetine, na kateri stoji Pogačnikov dom.

Roman Tratar

Stenar, 2501 m

Julijske Alpe

Značilna kilometer in pol visoka stena nad zatrepom Vrat daje gori ime in prepoznavnost. V kulisi gora okrog Kriških podov je Stenar eden lažje dostopnih vrhov, saj so njegova jugozahodna pobočja blažja od vzhodnih prepadnih sten. Ponaša se z najlepšim razgledom na Severno triglavsko steno.

Zahtevnost: Zahtevna označena pot

Oprema: Običajna oprema za visokogorje, čelada

Višinska razlika: 1500 m

Izhodišče: Aljažev dom v Vratih, 1015 m. Iz osrednje Slovenije se pripeljemo po gorenjski avtocesti, ki jo zapustimo na izvozu za Kranjsko Goro, pred Mojstrano zavijemo levo in se skozi vas in mimo Slovenskega planinskega muzeja pripeljemo do večjega parkirišča pred zapornico.

WGS84: N 46,409134°, E 13,843257°

Koči: Aljažev dom v Vratih, 1015 m, telefon 051 665 738, spletna stran www.pddovje-mojstrana.si

Pogačnikov dom na Kriških podih, 2050 m, telefon 051 221 319, e-pošta dompogacnik@gmail.com, spletna stran www.pdradovljica.si/pogacnikov-dom/.

Časi: Izhodišče–Dovška vrata 3 h

Dovška vrata–Stenar 1.30 h

Stenar–Kriški podi 1.30 h

Skupaj 6 h

Sezona: Kopna sezona

Vodnik: Roman Tratar: *Julijske Alpe, osrednji del*. Planinska založba, 2019.

Zemljevida: Triglav, PZS, 1: 25.000, *Julijske Alpe*, Sidarta, 1: 50.000.

Vzpon: Od Aljaževega doma se mimo spomenika padlim partizanom v gorah sprehodimo do prvega odcepa za Luknjo, mi krenemo desno v gozd, imenovan Bukovlje, skozi katerega se vzpne mimo studenca v votlini na desni in približno v uri zapustimo gozd. Na dnu čistine se pri balvanu, 1400 m, odcepi pot proti Bivaku pod Luknjo, mi pa nadaljujemo vzpon po prostrani strmi za-gruščeni dolini desno navzgor. V enličnem, precej dolgočasnem vzponu nam počitke popestrijo pogledi na Severno

Stenar z Dovških vrat Foto: Peter Strgar

Razor, 2601 m

Julijske Alpe

Razor je mogočna gora, ki stoji v osrčju Julijcev, severozahodno nad Kriškimi podi. Velja za goro z najcelovitejšim razgledom po Julijskih Alpah. Na vrhu je malo prostora, pristopi nanj pa so dolgi in zahtevni. Dostopen je z Vršiča ali iz Vrat oziroma iz Zadnjice mimo Pogačnikovega doma na Kriških podih, če se odločimo za dvodnevno turo.

Zahtevnost: Zelo zahtevna označena pot. V zgodnjem poletju priporočamo cepin in dereze.

Oprema: Običajna oprema za visokogorje, čelada, plezalni pas in samovarovalni komplet.

Višinska razlika: 2000 m

Izhodišče: Zadnjica, parkirišče pri 50. ovinku vršiške ceste, 650 m. Vršiško

cesto zapustimo v Trenti pri 50. ovinku in zapeljemo na makadamsko cesto proti Zadnjici. Po stotih metrih parkiramo, saj je cesta naprej v sezoni za javni promet zaprta.

WGS84: N 46,382504°, E 13,760629°

Koča: Pogačnikov dom na Kriških podih, 2050 m, telefon 051 221 319, e-pošta dompogacnik@gmail.com, spletna stran www.pdradovljica.si/pogacnikov-dom/.

Časi: Izhodišče–Pogačnikov dom 4 h

Pogačnikov dom–Razor 2 h

Razor–Kriški podi 1.30 h

Skupaj 7.30 h

Sezona: Kopna sezona

Vodnik: Roman Tratar: *Julijske Alpe, osrednji del*. Planinska založba, 2019.

Zemljevida: Triglav, PZS, 1: 25.000, *Julijske Alpe*, Sidarta, 1: 50.000.

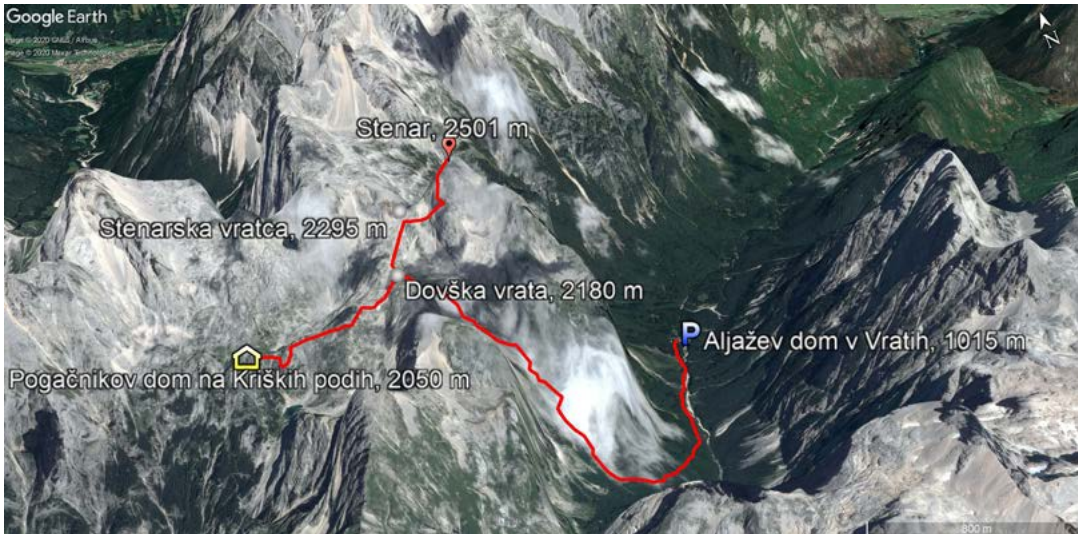
Vzpon: S parkirišča krenemo po cesti doline Zadnjice, po dobrih petnajstih minutah zavijemo levo proti tovorni žičnici Pogačnikovega doma v neposredni bližini slapu Belega potoka. Cesta se tu konča, nadaljujemo proti

Razor s Planje Foto: Peter Strgar

Stenar, 2501 m

Julijske Alpe

steno Triglava. Vzpne se med ostene Bovškega Gamsovca, 2392 m, na levi in Stenarja, 2501 m, na desni. Strm vzpon mimo žleba nam olajšajo jeklenice. Prehod nas privede v domovanje kozorogov. V vse položnejšem svetu se mimo ostankov staj povzpne na preval Dovška vrata, 2180 m, z razpotjem (levo Bovški Gamsovec, naravnost Kriški podi).

S prevala krenemo proti vzhodu in se po nekaj deset metrih začnemo vzpenjati po gruščnatem svetu. Pod Stenarskimi vratci, 2295 m, se nam z leve pridruži pot s Križa. Nadaljujemo desno čez melišča, kjer nam v zgodnjem poletju zna ponagajati snežišče. Čez pečine se povzpne na travnike, tu pa pot zavije levo in nas v strmih okljukih privede na vršno sleme. Nagrada z

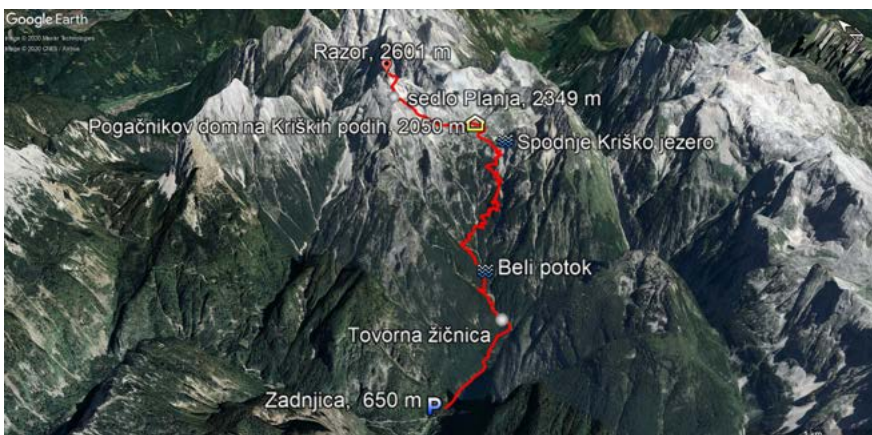
razgledom na vrhu je izjemna.

Sestop: Do Dovških vrat sestopimo po smeri vzpona, tam pa zavijemo desno na planotast svet Kriških podov. Lahka in dobro uhojena pot, ki vodi med škrapljami, nas v blagem sestopu pripelje pod zadnjo vzpetino, na kateri stoji Pogačnikov dom, 2050 m.

Roman Tratar

Razor, 2601 m

Julijske Alpe

severu po udobni mulatjeri. Ta se vzpenja skozi gozd po levi strani slikovite grape Belega potoka, v katero padajo gladke prepadne stene. Med vzponom prečimo grapo pod Goličico, za grapo pod Kanceljni pa se pot za nekaj časa zasuče proti vzhodu in se kmalu spet vzpenja v številnih okljukih. Postopoma zapustimo gozdno mejo. Dvigujemo se nad grapo na desni, lučaj od lovske kočice na levi, do kateri vodi neoznačena stezica. Številne

okljuke proti severovzhodu nas pripeljejo na golo pobočje pod Kriškimi podi, vse do sedelca poleg Spodnjega Kriškega jezera. Nadaljujemo v levo in v slabe pol ure pridemo do kočice. Od Pogačnikovega doma, 2050 m, se rahlo spustimo proti severu do razpotja za Križ oziroma Škrlatico, kjer gremo levo pod vznožje Razorjevih melišč. Zavarovan skok nas dvigne na obširna melišča, ki jih premagamo po levi, sedlo Planja, 2349 m, dosežemo

po zložnih skalnih gredinah, vse skupaj v dobri uri hoda. (Do tu bi lahko prišli tudi z Vršiča, pot je zahtevna in prehodna šele v zgodnjem poletju.) Od sedla Planja do Razorja je še slaba ura. Sprva se dvignemo v desno mimo luknje in se čez južna melišča povzpne v sedlo pred Vrhom Žlebičev, 2486 m. Tam se obrnemo levo in nadaljujemo proti zahodu. Obidemo skalni masiv in med razbitim skalovjem večjega podora krenemo v desno navzgor pod pečine proti novo zavarovanemu delu poti. Čez pečine je speljana vertikalna pot, zavarovana z jeklenico in skobami. Od nas terja kar nekaj poguma, izkušenj in moči, izplezamo pa na oster vršni greben, po katerem hitro dosežemo vrh.

Sestop: Sestopimo po poti vzpona.

Roman Tratar